

Педагогічні КАДРИ

газета

ЗАСНОВАНА У ЖОВТНІ 1929 РОКУ

№ 1 (1635) ВЕРЕСЕНЬ 2013 РОКУ

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Фотокадр місяця

12 вересня 2013 р. у Національній філармонії України відбувся святковий концерт, присвячений 80-літньому ювілею Героя України, академіка, директора-проректора Інституту мистецтв НПУ імені Михайла Драгоманова Анатолія Авдієвського та 70-літтю Національного заслуженого академічного українського народного хору імені Г. Г. Верьовки.

Фото: Ірина Тищук

*Шановні ДРАГОМАНОВЦІ,
ВЕЛИКА ОСВІТЯНСЬКА ГРОМАДО!
Щиро вітаю вас зі Святом Знань,
з початком нового навчального року!
Хай він наповнить наші серця жагою до
нових знань, відкриє перед молоддю широкі
горизонти пізнання себе і світу, педагогічних
працівників надихне успіхами вихованців,
батьків – гордістю за своїх дітей.*

*Це чудове свято єднає всі покоління пред-
ставників найрізноманітніших професій. З
першим дзвінком у серцях людей поселяється
надія й віра у добре майбутнє. Тож хай цей
день стане для студентства початком напо-
легливої праці, надійним кроком у світ пізнан-
ня. Вчіться, щоб знати, діяти, жити. Упевне-
ний, що зерна науки дадуть добрі сходи і зрос-
туть у ваших душах урожаєм мудрості та
натхнення.*

*З повагою,
ректор НПУ
імені Михайла Драгоманова
Віктор АНДРУЩЕНКО*

Вчена рада

Віктор АНДРУЩЕНКО: “ЦЕ НАМ ПІД СИЛУ!”

Подаємо повний виступ Віктора Андрущенка на розширеному засіданні Вченої Ради НПУ, яке відбулось 3 вересня 2013 р.

“Вельмишановні колеги!

Дозвольте привітати вас з Днем знань, початком чергового навчального року, поповненням нашої драгомановської родини новим поколінням талановитої молоді!

Працювати з молоддю заради майбутнього є, мабуть, найбільш важливим, благородним і перспективним суспільним завданням.

Як зазначив Президент України **Віктор Федорович Янукович** у привітанні з нагоди Дня знань, освіта та виховання є тією справою, яка звеличує державу і кожного з нас, забезпечує нам майбутнє.

Вже традиційною стала оцінка здійсненого: минулий навчальний рік став роком суттєвого посилення лідерського статусу університету, зміцнення його авторитету у вітчизняному і міжнародному науково-освітньому і культурному просторі.

За останніми опублікованими міжнародними рейтингами, ми впевнено посідаємо перше місце у системі педагогічної освіти України, п'яте місце – серед найкращих університетів держави і 121 місце в когорті найбільш відомих університетів європейського простору освіти.

Цей безсумнівний успіх є результатом злагодженої праці всієї Драгомановської родини, об'єднаної спільною метою і прагненням підняти педагогічну справу на той високий спільний рівень, якого вона заслуговує.

Разом з тим, життя не стоїть на місці. У нас немає часу поживати на лаврах. У спину нам дихають конкуренти і друзі. Перед університетом стоїть низка завдань, на

моделях і технологіях вирішення яких я спробую зосередити вашу високу увагу.

Першим і головним серед них є завдання підтримки, соціального захисту і забезпечення інтелектуального зростання викладацьких кадрів і співробітників університету.

Прошу першого проректора професора **Володимира Бега**, керівника департаменту людських ресурсів професора **Тетяну Жижко** разом з директорами інститутів підготувати конкретну програму підтримки кадрів у відповідності з травневою атестацією цього року.

Другим і теж головним є завдання суттєвого підвищення якості навчального процесу.

Українське суспільство знає: Драгомановський університет забезпечує реальні знання, формує

конкретні компетенції. Їх якість дозволяє конкурувати з фахівцями не тільки в Україні, але й далеко за її межами.

Очевидно, саме тому заяви на вступ до нашого вишу подають десятки тисяч випускників загальноосвітніх шкіл.

У цьому році ми мали 46 тисяч заяв”.

Продовження на третій сторінці

Сподівки

**Педагогічні
обжинки
2012/2013 н.р.**

стор. 2

Інтерв'ю

**Анатолій
Авдієвський:
“Все робить з
любов'ю!”**

стор. 4

Стежки Батьківщини

**Близька
незвідана
Чернігівщина**

стор. 7

Педагогічні обжинки 2012/2013 н.р.

Наукові праці, захищені дисертації, складені сесії, нові університетські приміщення, нові угоди про співпрацю, спортивні і мистецькі перемоги... Усе це – НПУ імені Михайла Драгоманова з його бурхливим нестримним життя, позитивною енергетикою та вічним стремлінням іти вперед.

Найбільш значні події та заходи за 2012/2013 навчальний рік, реалізовані університетом на загальноукраїнському і світовому рівнях, висвітлено на шпальтах газети “Педагогічні кадри”. Проте наприкінці року прийнято підбивати підсумки, що й було урочисто зроблено керівництвом університету на традиційному заході “Педагогічні обжинки” в червні цього року.

Гран-прі

Інститут мистецтв отримав Гран-прі 2012/2013 навчального року у загальноуніверситетському рейтингу НПУ імені Михайла Драгоманова. З рук ректора **Віктора Андрущенка** нагороду отримав Герой України, академік НАПН України, професор **Анатолій Авдієвський**.

Міжнародна діяльність

Інститут соціології, психології та соціальних комунікацій став переможцем цієї престижної номінації за підсумками рейтингового оцінювання виробничої діяльності викладачів НПУ імені Михайла Драгоманова у 2012/2013 навчальному році та на підставі рішення загальноуніверситетської експертної комісії.

Друге місце посів **Інститут корекційної педагогіки та психології**, а третє – **Інститут перепідготовки та підвищення кваліфікації**.

Викладач року

За підсумками рейтингового оцінювання виробничої діяльності та на підставі рішення загальноуніверситетської експертної комісії цього року переможцем внутрішньоуніверситетського рейтингу “Викладач року” став директор Інституту педагогіки та психології, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, заслужений працівник освіти України **Володимир Бондар**.

Диплом за друге місце отримала доцент Фізико-математичного інституту **Яніна Гончаренко**, а за третє – професор Інституту історичної освіти **Тетяна Ладиченко**.

Кращий інститут

Найбільший, найповажніший та найкращий... Саме так вирішили драгомановці про **Інститут іноземної філології** за підсумками рейтингового оцінювання виробничої діяльності викладачів НПУ імені Михайла Драгоманова у 2012/2013 навчальному році. Другим у цій номінації став **Фізико-математичний інститут**, а третє місце посів **Інститут фізичного виховання та спорту**.

Розбудова студентського самоврядування

Інститут філософської освіти і науки НПУ імені Михайла Драгоманова було визначено переможцем у номінації “За розбудову студентського самоврядування”.

Виховна робота

Інститут природничо-географічної освіти та екології НПУ імені Михайла Драгоманова став переможцем загальноуніверситетського рейтингу у номінації “Виховна робота” за розвиток нових напрямків соціально-виховної роботи в Україні і за кордоном у 2012/2013 навчальному році.

Краща кафедра

За вагомі здобутки у підготовці висококваліфікованих фахівців за підсумками рейтингового оцінювання виробничої діяльності викладачів НПУ імені Михайла Драгоманова у 2012/2013 навчальному році та на підставі рішення загальноуніверситетської експертної комісії кращою драгомановці визначили **кафедру теорії та історії педагогіки**.

Вдячність вчителів

Проректор-директор Інституту мистецтв НПУ імені Михайла Драгоманова, Герой України, народний артист України, академік НАПН України, професор **Анатолій Авдієвський** став переможцем в номінації “Вдячність вчителів”.

Наукові досягнення

Інститут розвитку дитини нагороджено грантною совою за вагомі здобутки у розбудові вітчизняної освіти і науки у номінації “За наукові досягнення” загальноуніверситетського рейтингу 2012/2013 навчального року. В Інституті за рік проведено більше десятка наукових конференцій, “круглих столів” і симпозіумів.

Студентські симпатії

За підсумками рейтингового оцінювання виробничої діяльності викладачів НПУ імені Михайла Драгоманова у 2012/2013 навчальному році та на підставі рішення загальноуніверситетської експертної комісії у номінації “Студентські симпатії” за плідну співпрацю з колективом університету переможцем визнано завідувача кафедри методології та методики навчання фізико-математичних дисциплін у вищій школі, голову Профкому співробітників **Івана Горбачука**.

Розбудова зв'язків академічної науки і освіти

Володимир Сергієнко, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії, став переможцем у номінації “За розбудову зв'язків академічної науки і освіти” за підсумками рейтингового оцінювання виробничої діяльності викладачів НПУ імені Михайла Драгоманова у 2012/2013 навчальному році та на підставі рішення загальноуніверситетської експертної комісії.

Наукова робота

Кращим інститутом у номінації “Наукова робота” за вагомі здобутки у розбудові вітчизняної освіти і науки став **Фізико-математичний інститут**.

Друге місце посів **Інститут гуманітарно-технічної освіти**, а третє – **Інститут інформатики**.

Навчальна робота

Інститут історичної освіти визначено кращим інститутом з найефективнішою науково-методичною роботою.

Друге місце посів **Інститут соціальної роботи та управління**, а третє – **Інститут фізичного виховання та спорту**.

Спортивні досягнення

За інтенсифікацію спортивно-масової роботи серед студентів у 2012/2013 навчальному році за підсумками рейтингового оцінювання виробничої діяльності викладачів НПУ імені Михайла Драгоманова перемогу отримав **Інститут інформатики**. Врешті, це перемога над стереотипною моделлю: інформатик – комп'ютерні ігри.

Віктор АНДРУЩЕНКО: “ЦЕ НАМ ПІД СИЛУ!”

Продовження. Початок на першій сторінці

За рейтингом популярності серед абітурієнтів ми стійко обіймали шосту позицію в державі, пропустивши попереду лише такі знамениті університети, як Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київська та Львівська політехніки, Авіаційний університет та Університет Івана Франка у Львові.

Показовим також є велике бажання абітурієнтів навчатися за контрактною формою. Цей набір приніс університету майже 32 млн гривень, що на 20% перевищує минулорічні надходження.

Однак тішитись останнім не слід. Треба наполегливо працювати зі школами, управліннями освіти, Малою академією наук, підшукуючи саме того випускника, який прагне бути вчителем. Особливо актуальним це питання є для фізиків, математиків, гуманітарно-технічних спеціальностей.

Минулий рік став роком зростання успішності студентів і підвищення вимогливості викладачів. Абсолютний показник успішності досяг позначки 93,3 відсотки; якісний показник складає 62,3 відсотки. Цю тенденцію треба не тільки зберегти, але й посилити. Важливо забезпечити змістовність, належний ритм і порядок навчального процесу.

Проректору з навчально-методичної роботи, професору **Роману Вернидубу** разом зі співробітниками навчальної частини та кафедр університету доручаю у першому півріччі поточного року провести якісну паспортизацію навчального процесу, внести відповідні пропозиції та корективи.

Важливим завданням колективу є суттєве нарощування наукової складової університетської діяльності.

Наука – альфа і омега педагогічного процесу. Без науки і поза наукою про університет і його роль у житті суспільства говорити не доводиться.

В умовах бурхливої зміни знань значно зросла практична потреба в наукових дослідженнях.

Особливим попитом серед педагогів користуються розробки науково-методичних шкіл академіки **Володимира Євтуха**, **Віктора Синьова** та **Володимира Бондаря**, **Мирослава Жалдака** та **Любові Мацько**, **Миколи Шкіла** та **Миколи Шута**, професорів **Григорія Волинки**, **Людмили Вовк**, **Наталії Дем'яненко**, **Миколи Працьовитого**, **Василя Бровдія** та інших науковців університету.

За результатами наукових досліджень опубліковано 100 монографій, 42 підручники, 567 навчально-методичних посібників, методичних розробок; 2562 найменувань статей.

У вчених радах університету захищено 30 докторських і 158 кандидатських дисертацій. При цьому 18 докторських і 43 кандидатські дисертації захищено нашими викладачами та співробітниками.

З глибокою зацікавленістю вітчизняний і європейський науково-педагогічний світ сприйняв низку міжнародних конференцій, проведених в університеті протягом минулого навчального року.

Серед них глобальний форум з проблем духовності та культури, присвячений 1025-річчю Хрещення Русі (організатор – Інститут філософської освіти і науки, директор – професор **Іван Дробот**); міжнародні наукові конференції з корекційної освіти (академік **Віктор Синьов**, професор **Марія Шеремет**), з математики (**Микола Працьовитий**), природничих наук (**Віталій Покась**), педагогіки (академік **Володимир Бондар**, професор **Наталія Дем'яненко**), соціальної роботи (**Алла Ярошенко**), дошкільної педагогіки (**Ірина Загарницька**) та ін.

Високий міжнародний авторитет має наукова школа академіка **Володимира Євтуха**. Її результати фундаментально презентовані не тільки в Україні, але й у Польщі, Німеччині, Латвії, Росії і Сполучених Штатах Америки.

Резонансною стала участь делегації університету на чолі з академіком **Любов'ю Мацько** у Міжнародній науково-практичній конференції “Мова. Культура. Менталітет” у Педагогічному університеті імені А. І. Герцена (Санкт-Петербург, Росія).

Драгомановці підняли статус і міжнародне значення української мови, літератури, культури загалом, посилили повагу до цих екзистенцій з боку представників інших народів світу.

Цю справу треба продовжувати і поглиблювати.

Досягнення статусу університету як дослідницького (принципно інформую вас, що наразі цей процес призупинено до прийняття Закону України “Про вищу освіту”) зобов'язує нас до підвищення рівня наукових досліджень, залучення до цієї діяльності не тільки викладачів, але й студентів.

Важливою складовою є також посилення співпраці з Національною академією наук України, Національною академією педагогічних наук України, практична і методична спрямованість наших наукових розробок.

Проректору з наукової роботи, професора **Григорія Волинку** та його заступника, професора **Григорія Торбіна** прошу внести відповідні пропозиції.

Наступне завдання охоплює комплекс проблем міжнародного співробітництва університету.

Загалом ми маємо понад 100 угод з університетами 50 країн світу, близько 10 угод з міжнародними структурами та фондами. Університет очолює Асоціацію ректорів педагогічних вишів Європи, входить у керівництво Оксфордського клубу ректорів та в структуру Східного Партнерства у галузі освіти.

Протягом минулого року ми підписали угоди з Волгоградським педагогічним університетом, Тульським педагогічним університетом імені Л. Н. Толстого (Росія), Університетом регіональної економіки в Юзефові (Польща), Хорогським та Кулябським державними університетами (Таджикистан).

Важливою для нас є угода з Інститутом педагогіки знаменитого Гете Університету (Франкфурт-на-Майні), в якому працюють нині 5 лауреатів Нобелівської премії.

Не менш важливою є угода з університетом М. Сиракузи, Сполучені Штати Америки.

У стадії підготовки та узгодження знаходяться угоди з декількома університетами Канади, Німеччини та Сполучених Штатів Америки.

При цьому ми наголошуємо на забезпеченні предметної й взаємно вигідної академічної співпраці, в основі якої знаходяться обмін педагогічним досвідом, науковими здобутками, конференції, включене навчання, стажування, культурно-ознайомча практика тощо.

З приємністю інформую вас про те, що понад 500 викладачів та студентів університету пройшли стажування і культурно-ознайомчу практику в зарубіжних вишах, освітніх і дослідницьких центрах, зокрема у Вірменії, Польщі, Росії, Словаччині, Чехії, Німеччині, інших державах світу.

На сьогодні в університеті започатковано 26 міжнародних проектів. Один з головних серед них виконується за дорученням Президента України **Віктора Федоровича Януковича**. Це – співпраця з українською діаспорою в Бразилії щодо вивчення української мови, літератури та культури.

Побажання щодо реалізації подібних проектів в своїх країнах висловили також представники української діаспори в Австралії та

Канаді. Я прошу проректора з дистанційної освіти та інноваційних технологій навчання **Анатолія Кудіна** і директора Інституту української філології та літературної творчості імені А. Малишка **Анатолія Вищоцького** внести відповідні пропозиції щодо цього питання.

Поширення української мови та культури у світовому просторі – наші викладачі сьогодні працюють у Китаї, Німеччині, Польщі, Росії, Чехії, ряді інших країн світу – ми розглядаємо як історичну місію університету.

Важливою міжнародною подією європейського значення стало проведення у травні 2013 року у Франкфурті-на-Майні в Німеччині Другого Форуму Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи. Учасники Форуму затвердили Текст Педагогічної Конституції Європи, що знаменує собою створення аксіологічної платформи підготовки нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття.

Знаковим є видання науково-педагогічного часопису “Європейські педагогічні студії”.

Завдання імплементації Педагогічної Конституції Європи ми розглядаємо як одне з першочергових, особливо напередодні підписання Україною Угоди про Асоціацію з Європейським Співтовариством.

Важливо також об'єктивно й інтенсивно інформувати про це суспільство, нарощувати нашу присутність в системі Інтернет, інших електронних мережах Європи і світу.

Проректорів **Володимира Лавриненка** та **Анатолія Кудіна** прошу забезпечити створення англійськомовного сайту університету; відкрити електронне видання наукових часописів та персональні сайти директорів Інститутів.

Декілька слів щодо завдань посилення виховної, мистецької, спортивної діяльності викладачів і студентів.

Відомо, що “не хлібом єдиним живе людина”. Особливо це стосується молоді та студентів. Молодь має радіти життю й не тільки навчатись, але й конструктивно відпочивати. Це також висока політика і відповідальне завдання діяльності університету

Студентська рада, відділ виховної роботи, Центр культури та мистецтв, дирекції інститутів, кафедр, наставники академічних груп, профспілкові комітети, Рада ветеранів університету загалом забезпечують високий рівень патріотичного та естетичного виховання, формують здоровий спосіб життя, розвиток фізичної культури та спорту студентів.

Для прикладу, резонансними в житті вишу і країни загалом стали такі заходи, як мистецький конкурс хороших колективів педагогічних університетів, присвячений ювілею Героя України **Анатолія Авдієвського**; презентація міжнародного проекту “Педагогічна Конституція Європи” для дипломатичного корпусу, акредитованого в Україні; святкування ювілеїв **Андрія Малишка** та **Павла Глазового**; вистави театру “Вавилон”; концерти дівочого гурту “Купава” тощо.

Такі заходи, як “Місія України в сучасному світі”; “Дитинство: крок у майбутнє”; “За чистий екологічний дім”; “Низький уклін Вам, рідна мамо!” давно вже вийшли за межі університету й сприймаються як загальносуспільні.

Культура і мистецтво – це духовність студентів, викладачів, співробітників. Подібне треба продовжувати й нарощувати. Більш акцентовано варто попрацювати для столиці нашої держави Києва; залучити до мистецтва якомога більшу кількість студентів та викладачів університету; розгорнути програму конкурс-огляд мистецьких здобутків “Студентський дворик”.

Проректора **Богдана Андрущишина** разом з працівниками відділу роботи з молоддю прошу розробити відповідні пропозиції.

Не менш насиченим і цікавим є спортивне життя університету. Вже звичними стали для нас перемоги наших студентів-спортсменів у різноманітних турнірах і чемпіонатах України, Європи та світу.

Чемпіонами різного рівня й у різних видах спорту стали студенти **Комар Валерій**, **Рябчун Леонід**, **Чернишова Марина**, **Гичко Віталій**, **Ясинський Денис**. Призові місця вибороли **Сукретна Вікторія** та **Бабкіна Вікторія**.

Ми пишаємося чемпіонськими званнями жіночої команди з баскетболу та міні-футболу; кубком футболістів з першості Києва; перемогами наших студентів в Універсіаді в Казані.

Високі оцінки заслуговують також загальноуніверситетський турнір з міні-футболу на Кубок ректора, володарем якого в 2013 році стала команда Інституту інформатики; “Свято руху, краси і здоров'я”, шаховий турнір студентів і академіків.

З вдячністю я відзначаю роботу викладачів і тренерів, професорів та доцентів **Арзютова**, **Ляхо**, **Чіжаєва**, **Шегімаги**, **Одаренка**, **Мішарова**, **Шогова**, **Колка** і, звичайно ж, директора Інституту – професора **Олексія Тимошенка**.

Наш університет – університет здорового способу життя, високої духовності, моралі і культури. Зміцнювати й розвивати цю справу ми будемо й надалі.

Шановні колеги! Перед нами стоять складні, але благородні завдання: якість освіти, наукові дослідження, виховання молоді, популяризація української мови і культури, зміцнення колективу тощо.

Все це може бути охоплено простою формулою – підготовка його величності Вчителя як для України, так і для європейського простору освіти.

Я уважно проаналізував пропозиції Інститутів щодо першочергових завдань розвитку на наступний навчальний рік. Знаходжу їх цікавими і цілком реалістичними. Особливу увагу звертаю на наступне:

Інститут історичної освіти і науки – відкриття Навчально-наукової лабораторії експертизи культурно-історичних цінностей.

Інститут гуманітарно-технічної освіти і науки – ліцензування таких напрямів, як дизайн; охорона праці; транспорт; створення Науково-методичного центру з охорони праці.

Інститут іноземної філології – створення читального залу іноземної літератури; активізація захисту кандидатських дисертацій викладачами Інституту.

Інститут корекційної педагогіки та психології – відкриття музею М. Д. Ярмаченка; створення Клубу волонтерів з роботи з інвалідами.

Інститут магістратури, аспірантури та докторантури – видання комплексу магістерських програм, активізація участі студентів у наукових конференціях.

Інститут мистецтв – введення (ліцензування) таких спеціальностей, як “Музичне мистецтво” – “Естрадний спів” та “Звукорежисура аудіо- і відеопродукції”; організація лекцій-концертів, майстер-класу академіка А. Т. Авдієвського.

Інститут педагогіки та психології – створення програмного комплексу підготовки вчителя початкової школи; активізація роботи науково-навчальних центрів психології та інклюзивної освіти.

Інститут політології та права – правовий всеобуч студентів і викладачів університету.

Інститут перепідготовки та підвищення кваліфікації – введення нових спеціальностей: “Медіакомунікації”, “Інтелектуальна власність”, “Фізична реабілітація”, “Управління інноваційною діяльністю”, “Якість, стандартизація та сертифікація” та ін.

Інститут природничо-географічної освіти та екології –

створення екологічної лабораторії; завершення розробок програм польових практик на базі навчально-оздоровчих таборів “Синевир” та “Сула”.

Інститут розвитку дитини – проведення спільно з партнерами з Росії, Білорусі, Польщі та Литви міжнародного фестивалю майбутніх педагогів-дошкільників “Педагогічний дебют”;

Інститут соціальної роботи та управління – активізація навчання студентів за програмою “Подвійні дипломи”; створення Міжнародної академії соціальної роботи.

Інститут соціології, психології та соціальних комунікацій – створення міжнародної Асоціації науково-дослідницьких центрів; сприяння проведенню на базі університету Всеукраїнського соціологічного конгресу.

Інститут української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка – створення мовного консультативного центру “Спілка української мови”, запровадження викладання курсів “Екологія мови” та “Українська наукова мова”.

Інститут філософської освіти і науки – створення міжнародної кафедри ЮНЕСКО; завершення розробки навчальних комплексів за спеціальностями “Теологія” та “Дизайн”.

Інститут фізичного виховання та спорту – забезпечення участі студентів НПУ у зимовій Універсіаді в Італії;

Вечірній факультет – активізація участі студентів-вечірників у загальноуніверситетських, спортивних, наукових проектах.

Інститут фізико-математичної освіти і науки – відродження функціонування університетської обсерваторії, реалізація низки заходів з підбору талановитої, математично обдарованої молоді.

Інститут економіки освіти та управління – завершити період організаційного і методичного становлення.

Інститут інформатики – відкрити ряд нових спеціальностей з інформаційної педагогіки: продовжити інформаційний всеобуч викладачів і співробітників університету.

Шановні колеги! Новий навчальний рік є роком 200-річчя з дня народження Великого Кобзаря; роком 180-річчя з дня заснування університету; ми маємо прожити його достойно й з повагою до рідної культури і мови, університетських і загальнодержавних традицій.

Кожен підрозділ і кожен співробітник університету має дати відповідь на запитання: “А що ми зробили для університету, його утвердження як одного з провідних університетів держави?”

Головними завданнями традиційно є підвищення якості освіти та наукових досліджень, підтримка викладацьких кадрів та студентів, забезпечення належного харчування та упорядкованого проживання у гуртожитках, посилення співпраці з бізнес-структурами та ефективності практичної підготовки кадрів, працевлаштування випускників.

Переконали: це нам під силу! Готувати вчителя – достойного вихователя молоді, – на мій погляд, є справою найбільш високою, відповідальною і величною.

Як підкреслив Міністр освіти і науки **Дмитро Володимирович Табачник**, “в освіті немає місця байдужим і випадковим людям. Яскрава, творча ініціативна особистість – портрет учителя нової доби”.

Готувати такого вчителя є нашою професією і покликанням. Ще раз вітаю вас з початком нового навчального року, зичу доброго здоров'я, творчої наснаги, успіхів у нашій благородній педагогічній справі.

Дякую за увагу!”

Текст надано прес-службою ректора

АНАТОЛІЙ АВДІЄВСЬКИЙ: "ВСЕ РОБІТЬ З ЛЮБОВ'Ю!"

Спілкуватись з Героєм України, народним артистом України, проректором-директором Інституту мистецтв НПУ імені М. П. Драгоманова, академіком Анатолієм АВДІЄВСЬКИМ – одне задоволення. І як шкода, що друковане слово не може повністю передати палітру емоцій, якими відблискував під час інтерв'ю Маестро. Кожна думка і фраза супроводжувалась тим феноменом, про який йдеться в розмові, – смисловою інтонацією. Редакція газети "Педагогічні кадри" вітає Анатолія Тимофійовича з 80-річчям та бажає подальшої наснаги для величної роботи, яку робить уславлений музикант.

– Анатолію Тимофійовичу, яку місію відіграє Інститут мистецтв, який ви очолюєте, в сучасному освітньому і мистецькому просторі?

– Драгомановський університет користується великою популярністю, і його по праву вважають прапорцем освіти, тому він має бути зразковим у всіх напрямках діяльності. Інститут мистецтв забезпечує, крім професійних якостей, які набуваються під час навчання і здобуття спеціалізації – вокаліст, скрипаль, піаніст, регент, хормейстер та ін., – ще й педагогічною майстерністю. Вчитель музики має пам'ятати про виховний аспект мистецтва і повинен прищепити учням любов до рідної пісенної культури, а через неї – до своєї Батьківщини. Для цього потрібно мати неабиякий хист і відповідні знання. Зверніть увагу, що Йоганн Бах, Вольфганг Моцарт, Микола Лисенко, Микола Леонтович, Микола Римський-Корсаков, Кирило Стеценко, Петро Чайковський були не лише композиторами, які достеменно знали музичну культуру свого народу, вони також були видатними вчителями. Педагог і письменник Василь Сухомлинський якось висловився, що завдання вчителя, який навчає дітей музиці, це не завдання готувати майбутніх музикантів, він готує всебічно розвинену гармонійну особистість, повноцінного громадянина країни.

– Як можна прищепити високий естетичний смак сучасній молоді?

– Переконали, що українська пісня походить від молитви. Наш народ завжди був напружод богослухняним, і коли людина проспівувала молитву, то ставала ближчою до Бога. Народна пісня просякнута любов'ю до Всевишнього, без якої не можуть бути чистими людські стосунки. Через віру відбувається виховання в моральній чистоті, а через спів – у сфері морально-етичної чистоти. Коли наші пращури не співали, вони відчували дискомфорт. Уявіть собі, раніше українці виконували літургію у 64 голоси! Наскільки була розвинена висока музична культура! І водночас – яким повинен бути розвинений інтелект, що осягає такі багатоголосі літургії! Цей факт зафіксовано в спогадах сина Макарія, який супроводжував свого батька до Москви на зустріч з Московським Патріархом і вони побували в с. Дмитрашівка. Літописець сказав, що такого солодкого, чистого, глибоко-душевного співу їм ще не доводилось чути. Тому не дарма з часом пісня і спів перетворились в аспект найважливішого елемента виховання молодого покоління, очищення душі від всього наносного і злого.

– Але ж молодь слухає і нині пісні...

– Сучасна пісня перестала бути елементом очищення, адже раніше вона пропускала через час і її довершеність ставала такою, що почувши раз, людина запам'ятовувала її на все життя. Тому вона і була народною. Проходячи кризу душі мільйонів людей, вона, наче діамант, перетворювалася в мистецький феномен, який дивував своєю красою людину. Нині людям штучно прищеплюють пісню, яка не має естетичної якості і є розважальним засобом, через це зникає здатність оцінювати мистецький твір. На превеликий жаль, можемо говорити про сурогат, який спотворює смаки молоді і отруює зсередини, тому дитина здатна скоїти злочин. Ми часто бачимо по телевізору, що люди вбивають і обкрадають один одного, це свідчить про хворе суспільство і "душевну чуму". Щоб виликуватись від цього, є гомеопатичний мистецький засіб – народна пісня.

Коли вдома батько з матір'ю співають українські пісні, то дитина внутрішньо збагачується і очищується, вона здатна оцінити красу мелодії. Наприклад, пісня "Ніч яка місячна, зоряна, ясна!" авторська, але вона має чудову мелодію, яку можна відчувати і оцінити, а коли лунає лише "гец-мец" і мелодія перетворюється в інстинктивні коливання, то відбувається збіднення душі. Особливо це небезпечно для дитини, яка ще не має життєвих орієнтирів. Це можна розцінювати як розтління дітей. Коли донька Гната Хоткевича Галина проживала у Франції і їй дали можливість співати українські народні пісні на телепередачі, то французькі матері писали листи, що їх діти засинали усміхненими під спів. Таким є високий рівень народної творчості українців. Петро Чайковський говорив, що знає багато талановитих народів, але лише український народ – народ-композитор. Часто українські пісні ставали всесвітньо відомими піснями, прикладом цього є "Щедрик" Миколи Леонтовича, який став новорічним всесвітнім шлягером.

"Народ наш мудрий, і такі ж його пісні. Багато з них мають вражаючу драматургію, глибоке філософське звучання. Це – не лише художня цінність, а й історія наша. Без розуміння і справжньої поваги до цього феномену наші патріотичні гасла нагадуватимуть бурю у склянці води".

– Чим відрізняється українська народна пісня від, наприклад, польської чи російської?

– Кожному народу Бог дав певну частину звукового діапазону, який я ще називаю "смисловою звучанню". У росіян чи поляків є власне коло мелодійних зворотів, які шліфувались роками. Так само є звороти, які притаманні лише для українців. Науковці довели, що людський голосовий вібратор має зв'язок з Вищим світом. У піснях важливим є смислове звучання. Так само і в поезії: словесний ряд Тараса Шевченка, Лесі Українки, Володимира Сосюри, Павла Тичини ми одразу ж пізнаємо, бо він винятковий. Слова і смислова інтонація показують характер людей, тому діти повинні виховуватись саме на народній пісні, яка має рідну мелодію і інтонацію. Співаючи ці пісні, дитина відчуває, хто вона і яким є її народ. Недаремно Микола Гоголь сказав, що в народній пісні захована батьківська могила і любов до рідного краю. До того ж, лише народна пісня шліфує думку людей. Якщо якийсь факт не є історичною правдою, то він не опиниться у народній пісні. "Ой зійди, зійди, / Ясен місяцю, / Як млиновеє коло!.. / Ой виydi,

вийди, / Серце-дівчино, / Та промов до мене слово!". Яка висока поезія! Коли дитина її чує, то вона западає до її душі на все життя.

Сьогодні дещо змінено форму подачі, але зміст того, що говорив Тарас Шевченко та інші генії українського слова, залишається актуальним. Читаєш Шевченка, а він як провидець, який знав, що на нас чекає. Письменник Юрій Мушкетик, вивчаючи творчість Тараса Шевченка, зробив висновок, що людина не здатна охопити все коло питань, яке Тарас Григорович підіймає у своїх роботах.

"Пісня – в душі народу, її не стерти нікому, хто може й хотів би зробити нас німими".

– З якою піснею ви пов'язуєте свою діяльність?

– Любов до пісні почалась зі співу мого батька. Він працював ветеринарним лікарем і був міцним чоловіком. І ось, коли зустрівся з друзями, то неодмінно співав народні пісні. В той час це було заборонено, тому матір закривала вікна ковдрами, щоб ніхто не чув. Він співав: "Коло млина, коло броду / Два голуби пили воду". І в цю мить мужній чоловік починав плакати. Він згадував розстріляного батька... На все життя в пам'ять закарбувалось, як батько з матір'ю співали "Ой у полі вітер віє, / А жито половіє, / А козак дівчину та й вірненько любить, / А зайнять не посміє". Співають і плачуть. А звідки ці сльози? Це душа так сприймає і викликає почуття очищення. Щодо моїх пісень, то тут слід згадати такі, як "По садочку ходжу, / Кониченька - воджу... / Через свою неньку / Нежонатий ходжу", "Ах ти, вишенька, ти, черешенька! / Ой коли ти зійшла, коли виросла?", "Цвіте терен".

– Анатолію Тимофійовичу, звідки у вас стільки життєвої енергії?

– Вважаю, що це все від Господа Бога. Він хоче, щоб я ще попрацював. Зізнаюсь, але не сприйміть це як пафос: я отримую велику радість, коли відчуваю себе потрібним. Славний хор імені Григорія Верьовки, який я маю честь очолювати, їздив на гастролі в США, де відбувались виступи в найкращих концертних залах. Після концертів наш колектив оточували глядачі і говорили, що їх полонила українська пісня, яка подарувала колосальний заряд енергії.

– Ви слухаєте естрадну пісню?

– Проблема полягає в тому, що українська і російська естрада втратили національну межу. Нещодавно транслювала телевізійне змагання композиторів, де українська команда перемогла російську з рахунком 4:3. Проте наша команда не заспівала жодної української пісні. Як таке може бути? Раніше від таких пісень, як "Ми підем, де трави похили", "Рідна мати моя", "Вівці, мої вівці", "Ой сивая та й зозуленька", всі глядачі аплодували стоячи. Знаєте, хто підспівував останню пісню під час виконання її Ансамблем Олександра Александрова? Сам Йосиф Сталін і Климент Ворошилов!

Мій вчитель, талановитий хормейстер і педагог Костянтин Пігров, ментально був стовідсотковий росіянин. Він вважав, що вершина хорового мистецтва належить Вольфгангу Моцарту. "Реквієм" Моцарта – це справді рівень, який складно перевершити. Цікаво, що радянський дипломат і музикознавець Георгій Чичерин пропонував запрограмувати пролетарську культуру на основі музики Моцарта, але йому це не вдалося. Так ось Пігров, коли ми навчались в консерваторії, що тільки не робив, аби прищепити любов до російської пісні, та йому це ніяк не вдавалось. Потім перейшов на творчість Леонтовича і сказав: "Деточки, родные, это не просто философия, это огромная глубина!". "Ой на горі вогонь горить, / А в долині козак лежить". Мати чекає сина, а його немає. "Візьми ж мати піску жменю, / Посій його на каменю. / А коли той пісок зійде, / Тоді син твій з війська прийде". Розпач. Він ніколи не повернувся. Ось українська пісня! І тоді Пігров сказав: "Две вершины: в классической музыке – Моцарт, в народной – Леонтович".

Повертаючись до питання, скажу, що нещодавно із задоволенням слухав записи Анни Нетребко і Марії Каллас. Це вершинність музичної культури, наче напився чистої криничної води.

– Як вам вдається всю думку і емоцію висловити в одному русі руки?

– Роботу диригента можна порівняти з роботою екстра-сенса, який також працює руками. Справжній диригент повинен володіти енергетикою екстра-сенса. Руки – це мій головний інструмент. Через них передається душевний стан і зміст твору, його трагедійний чи драматичний характер. Це все таїться саме в руках. Але в одного вони працюють, та його "не чує – не бачить" хор, а іншого – бачить і відчуває. Якщо пісня лунає якось не так, то я повинен одразу зреагувати, щоб правильно розкрити пісню. Саме таким чином мені вдається перенести свою любов до професії і української пісні.

"Народна пісня не приносить колосальних прибутків, тому й існує псевдокультура. Але нею світ не здивуєш. Минатимуть роки, і чи хтось згадає титме теперішні музичні твори, за винятком хіба що кількох. Народна пісня... вона перевірена часом".

– Ваші побажання Драгомановському колективу.

– Все робіть з любов'ю! Керуватись одним розумом – це відірватись від душі, любов є поєднанням інтелекту і душевної чистоти. Мистецтво очищує людську душу, і саме Інститут мистецтв НПУ імені М.П. Драгоманова повинен прищепити студентам любов до мистецької культури. А що таке мистецька культура? Це не те, що нав'язується через телебачення. Існує багато правд, і естрадна пісня теж існує на правдах, але вона перетворилась на розважальний засіб, і мистецтвом її вже не назвеш. Ми повинні виховувати таких людей, які відстоюватимуть справжнє мистецтво – народне та світлове. Наші студенти мають відчувати мистецьку основу і відокремлювати зерна від плевел. Зауважте, оперети теж відносяться до легкої музики. І той самий Платон Майборода написав музику до "Знову цвітуть каштани", Ігор Шамо, Дмитро Луценко працювали в цьому напрямі. Це та сама естрада, але ж вона інша! В ній закладено людське на основі того, що глядачі і слухачі сприймають душею. Щоб оцінити музику, треба мати відповідні знання, інтелект і любов до свого рідного!

– Дякую за розмову!

Спілкувався Сергій РУСАКОВ

Фото: портал "Music-review Ukraine", сайт ICTV

Використано цитати Анатолія Авдієвського з книжки Володимира Корнійчука "Портрет хору з мозаїки. Маестро Анатолій Авдієвський"